

ЯКІ НЮАНС ЗАКОНА ДАЗВАЛЯЕ ІГНАРАВАЦЬ БЕЛАРУСКУЮ МОВУ?

Некаторыя грамадскія дзеячы і дзяржаўныя чыноўнікі, якія вывучаюць стан сучаснай беларускай мовы, адзначаюць, што наша заканадаўства па моўным пытанні — недасканалая.

— Закон неабходна ўдасканаліць! — гэта першае, што сказаў мне падчас сустрэчы спадар **Алег ТРУСАЎ, кандыдат гістарычных навук, старшыня Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны** (5000 актыўных сябраў па ўсёй краіне), **сябар Грамадска-кансультацыйнай рады пры Адміністрацыі Прэзідэнта**.

— Канстытуцыя называе беларускую і рускую мовы роўнымі па статусе — дзяржаўнымі. А вось Закон «Аб мовах у Рэспубліцы Беларусь» Канстытуцыі, на мой погляд, пярэчыць. Складальнікі заканадаўчага акта паўсюль ставяць злучнік «або». Гэта азначае, што можна карыстацца або рускай, або беларускай мовай. І некаторыя чыноўнікі ідуць лёгкім шляхам, выбіраюць толькі рускую мову. Злучнік «або» дае ім магчымасць увогуле ігнараваць беларускую, — выкрывае юрыдычныя несты-

Сёння беларуская мова недастаткова запатрабаваная ў афіцыйных сферах ужытку. Калі б ёй карысталіся ў той ступені, у якой павінна быць запатрабаваная дзяржаўная мова, то зусім па-іншаму да яе вывучэння ставіліся б і ў школах. Дзяржава павінна рэальна забяспечыць кожнаму грамадзяніну права карыстацца мовай.

коўкі Закона Алег Трусаў. — Ёсць пастанова Канстытуцыйнага Суда за 2003 год аб тым, што папраўкі ў «Закон аб мовах» 1998 года, са шматлікімі злучнікамі «або», пярэчаць глаўнаму закону краіны. Па сутнасці гэты нюанс скасоўвае раўнапраўе дзвюх моў. І мы ніяк не можам прымусіць чыноўніка карыстацца беларускай мовай. Парадаксальная сітуацыя: адначасова ёсць парушэнне Канстытуцыі, але няма парушэння закону.

Палата прадстаўнікоў з 2005 года абяцае ўдасканаліць заканадаўства, — запэўнівае спадар Алег. — Але дагэтуль абяцанні не выкананыя. Уладзімір Здановіч (сёння старшыня Камісіі па адукацыі, культуры, навучы і навукова-тэхнічным прагрэсе Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу. — «Звязда») даслаў мне гэтыя папраўкі, там усё проста — выкінуць гэтыя «або». І праблема ў многім будзе вырашана. Апошнія аргументы «супраць» былі: дык рэальнае ж двухмоўе дорага каштуе, гэта ж трэба бланкі на дзвюх мовах рабіць, а ў нас грошай няма, будзем па-руску. Вось адказ.

— А, можа, і праўда гэта вялікія траты... — спрабую стаць на месца якога прагматычнага чыноўніка.

— Калі мова загіне, то ён не будзе чыноўнікам. Шасцю губернямі пойдзем у Расію, і замест яго прышлюць якога мужыка з Кастрамы. А ён, напрыклад, у Магадан паедзе. Разумны чыноўнік разумее гэта лепш за нас з табой. Не будзе мовы — не будзе дзяржавы, тут усё проста.